

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛОВАЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Наталія ПЕТРІЦА

Елішка КАШПЕР

**ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРА
II ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ**

**Методичні рекомендації
до проведення практичних занять**

Ужгород – 2024

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVI A VĚDY UKRAJINY
STÁTNÍ VYSOKÁ ŠKOLA
UŽHORODSKÁ NÁRODNÍ UNIVERZITA
FILOLOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA SLOVENSKÉ FILOLOGIE**

Natálie PETRICA

Eliška KASZPER

**ČESKÁ LITERATURA
2. POLOVINY XX. STOLETÍ**

**Metodická doporučení
k praktickým cvičením**

Užhorod 2024

УДК 821. 162. 3'06 (076)

ББК Ш 5 (4Чех) 6-328.8 я 73

П-30

Петріца Н.М., Кашпер Е. **Чеська література II пол. XX століття: методичні рекомендації до проведення практичних занять для студентів 4 курсу ОПП «Чеська мова та література» ОС бакалавр галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.038. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - чеська».** Ужгород, 2024. 48 с.

Упорядники: **Петріца Н.М.**, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри словацької філології;
Кашпер Е., лектор чеської мови та культури.

Рецензенти: **Тиховська О.М.** – доктор філологічних наук, професор
кафедри української літератури УжНУ;
Ліхтей Т.В. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри словацької філології.

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри словацької філології
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
«30» серпня 2024 р., протокол №1.

Рекомендовано до друку Вченою радою філологічного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
«27» вересня 2024 р., протокол № 1.

© Петріца Н.М., Кашпер Е., 2024 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

OBSAH

Úvod.....	5
Tematický okruh přednášek	6
Tematický plán praktických cvičení.....	8
Kritéria pro hodnocení práce studentů	24
Seznam literárních děl pro povinnou četbu	31
Vzory testových úloh.....	35
Seznam otázek.....	42
Seznam doporučené literatury	45

ÚVOD/ BCTYII

Program kurzu Dějiny české literatury (2. polovina XX. století) sestává ze dvou modulů: *Česká literatura do roku 1968 a Česká literatura období normalizace*.

Cílem přednášek je charakteristika kulturní epochy na podkladě společenských a náboženských rozporů, duchovních, myšlenkových a filosofických proudů. Klasifikace jednotlivých literárních památek se opírá o jejich kompoziční, stylistický, poetický rozbor a směřuje k uchopení smyslu.

Semináře se soustřeďují na analýzu a interpretaci uměleckého literárního textu. Cílem je, aby student získal základní povědomí o hlavních tendencích literárního vývoje 2. pol. 20. stol. souvislosti s pohyby kultury v širším smyslu, aby dokázal charakterizovat žánrový systém české literatury 2. pol. 20. století, vysvětlit žánrové posuny a transformace celého systému vzhledem k vnitřním (literárním) i vnějším (mimoliterárním) okolnostem. Východiskem práce v seminářích jsou umělecká díla. Při interpretaci textů se před deskripcí dává přednost komparacím.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ČESKÁ LITERATURA V LETECH 1948-1968

Тема 1. Období 1945 – 1948. Kulturněpolitické zápasy. Periodizace celého období vývoje literatury po roce 1945. Situace po únoru 1948.

Тема 2. Poezie po r. 1945. Socialistická poezie (normy a hodnoty). Poezie všedního dne (časopis Květen)

Тема 3. Základní směry a tendence poválečné prózy. Oficiální literatura. Cesty literatury „budující socialismus“. Budovatelská próza. První a druhá vlna exilové literatury. Vrchol literatury období budování socialismu (liberalizace a její omezení).

Тема 4. Vývoj prózy šedesátých let (dle jednotlivých žánrů a jejich reprezentativních představitelů). Dílo B.Hrabala, M.Kundery, O.Mikuláška, J.Škvoreckého.

Тема 5. Drama a divadlo (období 1945 – 1968). Literární skupiny. Host do domu, Červený květ – místo literatury v centru a regionu – časopis Tvář –navázání kontinuity na meziválečnou literature.

МОДУЛЬ 2.

VÝVOJ ČESKÉ LITERATURY V 70. A 80. LETECH

Тема 6. Období normalizace v Československu. Rozdělení literatury. Literatura oficiální a „trpěná“: Představitelé oficiální literatury.Tvorba V.Neffa, J.Šotoly, V.Sládkové, Oty Pavla, Zdenka Zapletala.

Тема 7. Samizdatová literatura v období normalizace: Eva Kanturková, Ludvík Vaculík, Pavel Kohout, Ivan Klíma, Jaroslav Seifert, Ivan Wernisch, Jaromír Nohavica, Jachym Topol.

Tema 8. Exilová literatura: F.Peroutka, M.Kundera, J Škvorecký, Ivan Blatný,

Tema 9. Proměny poezie v 70.-80.letech Charakter Holanovy a Seifertovy tvorby v 60. a 70. letech. Společná písemná příprava: Vladimír Holan: Bolest, Noc s Hamletem.

Tema 10. Vývoj českého dramatu v 70.-80. letech.

ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН ПРАКТИЧЕСКИХ ЦВИЧЕНИЙ /
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
МОДУЛЬ 1.
Česká literatura v letech 1948-1968

Téma 1. Období 1945–1948. Kulturněpolitické zápasy.

1. Periodizace celého období vývoje literatury po roce 1945.
2. Politické a kulturní souvislosti po roce 1945.
3. Situace v literatuře po únoru 1948.
4. Nakladatelství. Literární časopisy v letech 1945-48.

Připravit referát/prezentace:

1. Návraty k předválečným tradicím.
2. Projev prezidenta Edvarda Beneše na sjezdu českých spisovatelů v roce 1946 k teoretickým východiskům kulturní a zvláště literární tvorby (autorem Václav Černý)
3. Dobová publicistika

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury 1945–1989, I. díl (1945–1948) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2007. 432s.
3. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
4. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.

5. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
6. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
7. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.
8. Halada J. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha, 2007.

Téma 2. Poezie v letech 1945-68.

1. Reflexe války a osvobození v poezii.
2. Křesťansky orientovaná lyrika 1948-58.
3. Mýtus všedního života – tvůrčí impulz Skupiny 42. Nové podoby surrealismu Skupina Ra
4. Poezie jako výraz oficiální ideologie v letech 1948-58
5. Básníci poúnorového exilu
6. Od poezie všedního dne k svobodné básnické tvorbě v letech 1956-68
7. Časopis Květen - dílna a inspirace
8. Podoby mladé poezie 1948-58.

Úkoly k samostatné práci studentů

1. referáty: Obraz života v protektorátu: Julius Fučík – *Reportáž psaná na oprátce*, Karel Josef Beneš – *Rudá v černé*, Norbert Frýd – *Krabice živých*, Karel Ptáčník – *Ročník jednadvacet*.
2. Vzpomínky a zážitky vězně Josefa Čapka ve sbírce *Básně z koncentračního tábora* (1946)
3. Koláže a výtvarná činnost Jiřího Koláře.
4. Zhudebněná poezie Josefa Kainara, hudebník Vladimír Mišík.
5. Próza od Martina Reinera: *Básník / Román o Ivanu Blatném* (Torst, 2014)

6. Dětská poezie Františka Hrubína.
7. Český „beatník“ Václav Hrabě: *Blues pro bláznivou holku*, populární mezi mladými, verše zhudebněny např. Vladimírem Mišíkem
8. Autoři z Moravy: Jan Skácel a Oldřich Mikulášek, folklorní motivy
9. Stálice české literatury: Halas, Holan, Seifert
10. Experimentální poezie – surrealismus a konkrétní poezie
11. Písničkáři Vladimír Merta, Karel Kryl, Jaroslav Hutka

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury 1945–1989, II. díl (1948–1958) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2007. 552 s.
3. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
4. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
5. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
6. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
7. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.
8. Richterová S. *Místo domova* //In: *Člověk nemá, kde by hlavu složil: diaspora v české poezii*. ed. Petr Šrámek. Brno, 2004, s. 105–117.

Téma 3. Základní směry a tendence poválečné prózy 1945-58.

1. Téma války a okupace ve fabulované próze
2. Existenciální próza 1945-58.

3. Snaha o obnovení škály poetik 1945-58
4. Vesnická próza 1945-58
5. Společenský a vývojový román.
6. Oficiální literatura. Budovatelská próza v letech 1948-58.
7. Snahy o tematickou rozrůzněnost prózy 1945-58
8. Literatura „v podzemí“ 1945-58
9. První a druhá vlna exilové literatury. 1945-58

Úkoly k samostatné práci studentů

1. Referáty: Tematika holocaustu (židovská tematika) v české literatuře 50. a 60. let: Jiří Weil – *Život s hvězdou*, Ladislav Fuks – *Pan Theodor Mundstock*, Arnošt Lustig – *Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou*, *Noc a den*, *Nemilovaná. Z deníku sedmnáctileté Perly Sch.*
2. Díla s historickou tematikou: Vladimír Neff: *Sňatky z rozumu*, Karel Michal: *Čest a sláva*, Jiří Šotola – *Tovaryšstvo Ježíšovo*
3. Román *Zbabělci* Josefa Škvoreckého, jeho pohnutá historie (cenzurou zakázán a stažen z prodeje), naprostý milník v kontextu české prózy

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury 1945–1989, I. díl (1945–1948) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2007. 432 s.
3. Dějiny české literatury 1945–1989, II. díl (1948–1958) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2007. 552 s.
4. Dějiny české literatury 1945–1989, III. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 692 s.

5. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
6. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
7. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
8. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
9. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.

Téma 4. Vývoj prózy šedesátých let

1. Proměny prózy šedesátých let
2. Nová vlna literatury s okupační tematikou
3. Společenskokritická problematika, psychologická próza
4. Náměty z historie
5. Literatura faktu, sci-fi
6. Venkov v literatuře, přírodní próza
7. Humor a satira
8. Spisovatelské portréty (B. Hrabal a V. Páral)

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referáty:

1. Film: československá nová vlna (Forman, Chytilová, Passer, Juráček, Menzel, Němec, Schorm...)
2. Moderní pohádky Ludvíka Aškenazyho: *Putování za švestkovou vůní, Vajíčko*
3. Druhá vlna válečné prózy: Frýd, Otčenášek, Lustig
4. Fuksovy prózy: *Pan Theodor Mundstock, Variace pro temnou strunu, Spalovač mrtvol*

5. Nejvýraznější autor dobové prózy Bohumil Hrabal: pábitelské příběhy; povídky *Perlička na dně*; novela *Ostře sledované vlaky*
6. Zfilmovaná tvorba Bohumila Hrabala – režisér Jiří Menzel
7. Romány deziluze: Ludvík Vaculík *Sekyra*, Milan Kundera *Žert*
8. Vladimír Körner jako nejvýraznější historický prozaik generace 60. let, zároveň i filmový scénárista – *Údolí včel*, *Adelheid*, *Písečná kosa*
9. Filmy podle próz Vladimíra Körnera (především režisér František Vlácil)
10. Experimentální próza 60. let: dvě linie – deziluzivní, autentická a stylizace, fantastika, intelektuální náročnost
11. Páralovy prózy 60. let: z průmyslové oblasti severních Čech, tzv. černá pentalogie

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury 1945–1989, III. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 692 s.
3. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
4. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
5. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
6. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
7. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.

Téma 5. Drama a divadlo (období 1945 – 1968).

1. Odmítnutí protektorátní dramatiky a vize nového dramatu
2. Dramatické reakce na válku. Svět ženy jako protipól války.
3. Dramatika historických paralel 45-68.
4. Aktuální modelová hra a politická satira.
5. Budovatelské drama.
6. Hledání repertoáru: mezi socialistickým realismem a národní klasikou v letech 1948-58.
7. Počátky divadel malých forem a jejich dramatiky v 60. letech.
8. Drama absurdní a modelové v 60. letech.

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referát/prezentace:

1. Pavel Kohout: *Taková láska*, první poválečné české drama, které získalo mezinárodní ocenění
2. Divadlo satiry (Kainar)
3. Metaforičnost a obraznost v díle Františka Hrubína *Srpnová neděle*
4. Divadlo malých scén
5. Písničky autorské dvojice Suchý – Šlitr, divadlo Semafor a zpěváci Gott, Matuška, Pilarová, Hegerová aj.
6. Velké osobnosti dramatu 60. let.: Uhde, Havel, Topol

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury 1945–1989, III. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 692 s.

3. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
4. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
5. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
6. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
7. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
МОДУЛЬ 2.
VÝVOJ ČESKÉ LITERATURY V 70. A 80. LETECH

Téma 6. Období normalizace v Československu

1. Rozpad prozaické produkce na jednotlivé větve. Literatura oficiální a „trpěná“
2. Pokus o obnovení budovatelské prózy
3. Proměna prózy s tématem práce v román profesní a společenský
4. Rozmělnění a modifikace páralovského modelu životních stereotypů
5. Různorodé podoby generačních výpovědí o soudobém stavu světa
6. Proměny vesnické prózy
7. Únikové prostory: sci-fi, fejetonistika a humoristická próza
8. Prózy historických konfrontací

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referáty:

1. Šedá zóna – mezi povoleným a zakázaným (Šotola, Körner, Hrabal, Pavel)
2. Nad tvorbou Bohumila Hrabala (*Obsluhoval jsem anglického krále, Postržížiny, Příliš hlučná samota*).
3. Páralova tzv. bílá pentalogie
4. Vypravěčství Oty Pavla v příbězích *Smrt krásných srnců, Jak jsem potkal ryby, Zlatí úhoři*

Povinná studijní literatura

1. Bock I. Jedna česká literatura? K některým tendencím „oficiální“, samizdatové a exilové prózy 1969–1989. Česká literatura 1992, č. 1, S. 67–84.

2. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
3. Český Dekameron. Sto knih 1969–1992 (ed. Vladimír Křivánek). Praha, 1994.
4. Český Parnas. Literatura 1970–1990 (ed. Jiří Holý). Praha, 1993.
5. Čulík J. Knihy za ohradou. Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971–1989. Praha, 1991.
6. Dějiny české literatury 1945–1989, IV. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 980 s.
7. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
8. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
9. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
10. Kosková M. Hledání ztracené generace. 2., doplněné a přepracované vydání. Praha 1996.
11. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
12. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. Praha, SPN, 2006.
13. Život je jinde...? Česká literatura, kultura a společnost v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století (ed. Jan Matonoha). Praha, 2002.
14. Šedová M. Přehled českých nakladatelství a edic. Brno, 1985.

Téma 7. Samizdatová literatura v období normalizace

1. Modelová a alegorická próza samizdatových autorů
2. Generační bilance
3. Próza zobrazující existenci v atmosféře zevšednělé životní absurdity

4. Paměti, deníky a korespondence: autenticitou proti zapomínání a lži
5. Próza undergroundu, okruh Revolver Revue.

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referáty/prezentace:

1. Samizdatové edice.
2. Osobnost Ludvíka Vaculíka, manifest *Dva tisíce slov*, edice Petlice a Charta 77. Ludvík Vaculík: *Český snář* (1980) – próza i literatura faktu, deník z let 79-80, osudy představitelů disentu, obraz normalizační doby
3. Charta 77 a osobnosti kolem Charty
4. Samizdatová literatura: vzpomínky Bedřicha Fučíka *Čtrnáctero zastavení*, *Paměti Václava Černého* nebo Seifertovy vzpomínky *Všecky krásy světa*
5. Eva Kantůrková *Přítelkyně z domu smutku*, doporučení: seriál režiséra Hynka Bočana z roku 1992)
6. Kratší prózy Ivana Klímy (*Má veselá jitra*, *Moje první lásky*)

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Český Dekameron. Sto knih 1969–1992 (ed. Vladimír Křivánek). Praha, 1994.
3. Český Parnas. Literatura 1970–1990 (ed. Jiří Holý). Praha, 1993.
4. Čulík J. Knihy za ohradou. Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971–1989. Praha, 1991.
5. Dějiny české literatury 1945–1989, IV. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 980 s.

6. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
7. Gruntorád J. Samizdatová literatura v Československu sedmdesátých a osmdesátých let // in Alternativní kultura. Příběh české společnosti 1945–1989. Praha 2001, s. 493–507.
8. Hanáková J. *Edice českého samizdatu*. Praha 1997.
9. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
10. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
11. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
12. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.
13. Život je jinde...? Česká literatura, kultura a společnost v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století (ed. Jan Matonoha). Praha, 2002.
14. Šedová M. Přehled českých nakladatelství a edic. Brno, 1985.

Téma 8. Exilová literatura

1. Oživení tvorby autorů první emigrační vlny
2. Mnohotvárnost prózy nových exulantů
3. Obnovení publikačních aktivit v sedmdesátých letech
4. Exilová periodika.
5. Proměny exilu po Chartě 77 a v letech osmdesátých
6. Mezi dvojím domovem: Josef Škvorecký a Milan Kundera

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referát/prezentace:

1. Emigranti poúnoroví a posrpnoví. Kontakty s domovem
2. Exilová nakladatelství
3. Milan Kundera: *Nesnesitelná lehkost bytí* (1984)
4. Prózy Josefa Škvoreckého a založení exilového nakladatelství Sixty-Eight Publishers (společně se ženou Zdenou Salivarovou)
5. Exilová publicistika, Ferdinand Peroutka

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Český Dekameron. Sto knih 1969–1992 (ed. Vladimír Křivánek). Praha, 1994.
3. Český Parnas. Literatura 1970–1990 (ed. Jiří Holý). Praha, 1993.
4. Čulík J. Knihy za ohradou. Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971–1989. Praha, 1991.
5. Dějiny české literatury 1945–1989, IV. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 980 s.
6. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
7. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
8. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
9. Lukeš, E. – Holý, J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
10. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. – Praha, SPN, 2006.
11. Život je jinde...? Česká literatura, kultura a společnost v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století (ed. Jan Matonoha). Praha, 2002.
12. Šedová M. Přehled českých nakladatelství a edic. Brno, 1985.

13. Possetová J. *Česká samizdatová periodika 1968–1989*. Brno, 1992.

Téma 9. Proměny poezie v 70.-80. letech

1. Proměna situace na přelomu šedesátých a sedmdesátých let
2. Charakter Holanovy a Seifertovy tvorby v 70. letech.
3. Integrace debutantů z šedesátých let
4. Široké spektrum poezie „na okraji“
5. Spojité prostory – poezie v exilu a samizdatu.

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referát/prezentace:

1. Humorné verše a verše pro děti: Jiří Žáček *Aprílová škola*
2. V šedé zóně Seifert, Mikulášek, Skácel
3. Katoličtí literáti: Zdeněk Rotrekl a spirituální poezie (Zahradníček)
4. Undergroundová poezie: Ivan Martin Jirous Magor, evangelický kněz a textař skupiny Plastic People of the Universe Svatopluk Karásek
5. Exilová poezie: Ivan Blatný, Ivan Diviš

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Český Dekameron. Sto knih 1969–1992 (ed. Vladimír Křivánek). Praha, 1994.
3. Český Parnas. Literatura 1970–1990 (ed. Jiří Holý). Praha, 1993.
4. Čulík J. Knihy za ohradou. Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971–1989. Praha, 1991.
5. Dějiny české literatury 1945–1989, IV. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 980 s.

6. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
7. Janáčková, J. – Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
8. Janoušek, Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
9. Kožmín Z., Trávníček J. Na tvrdém loži z psího vína. Česká poezie od 40. let do současnosti. Brno, 1998.
10. Lukeš E., Holý J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
11. Richterová S. *Místo domova* //In: *Člověk nemá, kde by hlavu složil: diaspora v české poezii*. ed. Petr Šrámek. Brno, 2004, s. 105–117.
12. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. Praha, SPN, 2006.
13. Život je jinde...? Česká literatura, kultura a společnost v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století (ed. Jan Matonoha). Praha, 2002.
14. Janouch F. Šel básník chudě do světa. Nobelova cena pro Jaroslava Seiferta. Praha, 1995.
15. Šedová M. Přehled českých nakladatelství a edic. Brno, 1985.

Téma 10. Vývoj českého dramatu v době normalizace

1. Proměna dramatického textu a divadla za normalizace
2. Zrod dramatiky bez kontaktu s českým jevištěm.
3. Kontinuita a metamorfózy poetik v tvorbě zakázaných dramatiků
4. Dramatická tvorba autorů žijících v exilu
5. Pokračování tradice divadel malých forem
6. Dramatika konverzační, humoristická a situační

Úkoly k samostatné práci studentů

Připravit referát/prezentace:

1. Václav Havel: jednoaktovky *Audience, Vernisáž, Protest*
2. František Pavlíček: *Dávno, dávno již tomu* (na motivy života Boženy Němcové)
3. Malé scény, “nedivadlo” Ivana Vyskočila, Semafor, Studio Y
4. Divadlo Jára Cimrmana – fiktivní postava Jára Cimrmana
5. Moravská divadla: Husa na provázku, HaDivadlo

Povinná studijní literatura

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury 1945–1989, IV. díl (1958–1969) (kol. autorů pod vedením Pavla Janouška Nakladatelství Academia, Praha, 2008. 980 s.
3. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
4. Janáčková J. Lukešová M. Kniha textů Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
5. Janoušek Pavel a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha 2012.
6. Just V. Divadlo normalizace. 1969–1989 //in Česká divadelní kultura 1945–1989 v datech a souvislostech. Praha 1995. S.74–106.
7. Just V. Proměny malých scén. Praha, 1984.
8. Just V. Z dílny malých scén. Praha 1989, ed. Vladimír Just.
9. Lukeš E., Holý J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
10. Nekolný B. Studiové divadlo a jeho české cesty. Praha, 1992.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Kritéria pro hodnocení práce studentů

Теоретичні знання з курсу перевіряються й оцінюються за результатами усної відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Самостійна робота студента включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; анотація опрацьованої наукової літератури, статей; підготовка до практичних занять; читання художніх творів; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем; тощо.

До **індивідуальної роботи** у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні завдання, зокрема: підготовка рефератів, доповідей; мультимедійних презентацій; підготовка «Щоденника читача».

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується літературознавчою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному

	розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується літературознавчою термінологією. Але в процесі розкриття окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому деякі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, розкриває його основний зміст, виявляє елементарні знання з тематики курсу. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання курсу.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його розкрити, не розуміє змісту теоретичних питань та не вміє на практиці застосовувати ці знання.

Критерії оцінювання реферату

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання
4 бали	Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату:

	витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання
3 бали	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання дає неповні відповіді
2 бали	Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; відсутній висновок
1 бал	Тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми
0 балів	Реферативна робота не виконана

Критерії оцінювання доповіді /презентації

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Відображена світоглядна позиція здобувача, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти та теоретичні відомості.
4 бали	Представлено власну точку зору при розкритті проблеми. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти.
3 бали	Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами

2 бали	Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без необхідної аргументації.
1 бал	Проблема не розкрита або дана інформація не в контексті завдання
0 балів	Завдання не виконано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

Модульна контрольна робота складається з 2-х частин: теоретичного блоку розписових питань (2 питання - максимально 20 балів) та блоку практичних завдань (3 завдання максимально 30 балів), що містить завдання на аналіз художніх творів

Студент має право підвищити оцінку за підсумковий модульний зріз, складаючи екзамен.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Історія чеської літератури» здійснюється у формі **екзамену**, який проводиться в усній формі шляхом співбесіди. Результати екзамену оцінюються за чотирибальною шкалою: „відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов’язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами

модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращення він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив

принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

SEZNAM LITERÁRNÍCH DĚL PRO POVINNOU ČETBU

Česká próza v letech 1945-1989

Próza v letech 1945-69	Jan Drda	Soubor povídek Němá barikada
	Adolf Branadl	Román Vizita
	Arnošt Lustig	Povídkové soubory Noc a naděje, Démanty noci. Novela Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou
	Ladislav Fuks	Román Pan Theodor Mundstok Cyklus povídek Mí černovlasí bratři Román Spalovač mrtvol Historický román Vévodkyně a kuchařka
	Jan Otčenášek	Novela Romeo, Julie a tma Občan Brych,
	Bohumil Hrabal	Povídkový soubor Perlíčka na dně (1963), povídky Pábitele (1964), novela Ostře sledované vlaky (1965)(zfilmována Jiřím Menzelem a získala cenu Oscara), povídkový soubor Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet (1965).
	Jozef Škvorecký	Román Zbabělci
	Václav Kaplický	Historické romány Čtveráci, Železná koruna (protireformace), Kladivo na čarodějnice (inkviziční procesy), Táborská republika.
	Miloš Václav Kratochvíl	Historické romány Pochodeň (husitství), Místr Jan
	Vladimír Neff	Rodová pentalogie Sňatky s rozumu, Císařské fialky, Zlá krev, Veselá vdova, Královský vožataj
	Jiří Šotola	Historický román Tovaryšstvo Ježíšovo
	Jarmila Loukotková	Historické romány Navzdory básník zpívá, Není římského lidu, Spartakus, Pod maskou smích.
	Jiří Mucha	Psych. román Pravděpodobná tvář, Studené

		slunce.
	Milan Kundera	Povídkové soubory Směšné lásky (1963), Druhý sešit směšných lásek (1965), Třetí sešit směšných lásek (1969).
	Josef Škvorecký	Generační román Zbabělci (1958), román Konec nylonového věku (1967). novela Legenda Emöke (1963), soubory povídek Babylónský příběh a jiné povídky (1967), Hořkej svět (1969).
	Vladimír Páral	1) Pětidílný cyklus, tzv. "černá pentalogie": Veletrh splněných přání, Soukromá vichřice, Katapult, Milenci a vrazi, Profesionální žena. 2) tzv. "bílá pentalogie": Mladý muž a bílá velryba, Radost až do rána, Generální zázrak, Muka obraznosti. 3) Sci-fi oblast: romány Pokušení A-ZZ, Romeo a Julie 2300, Válka s mnoho-zvířetem, Země žen.
	Ota Pavel	Autobiografické povídkové soubory Smrt krásných srnců (1971), Jak jsem potkal ryby (1974).
	Jan Otčenášek	Román Když v ráji přšelo
	Miloš Václav Kratochvíl (1904-1988)	Historické romány Život Jana Ámose, Lásky královské, Evropa tančila valčík, Evropa v zákopech.
	Vladimír Neff	Historická trilogie Královny nemají nohy, Prsten Borgiu, Krásná čarodějka
	Josef Nesvadba	Vědeckofantastické prózy: Tarzanová smrt, Einsteinův mozek, Výprava opačným směrem, román Tajná zpráva z Prahy.
	Bohumíl Hrabal	romány Postřižiny (samizdat 1974), Městečko, ve kterém se zastavil čas (1974), román Obsluhoval jsem anglického krále (samizdat 1974), motiv

		postavení jedince na okraji společnosti: Něžný barbar (1974), Príliš hlučná samota (samizdat 1977), autobiografická trilogie Svatby v dome (samizdat 1987).
Literatura samizdatová a exilová, 1968-1989	Milan Kundera	Romány Žert (1967), Válčík na rozloučenou (v exilu 1979), Kniha smíchu a zapomnění (v exilu 1981), Nesnesitelná lehkost bytí (v exilu 1985), Nesmrtelnost (1993).
	Josef Škvorecký	Novela Farářův konec (1969), roman Mirákl (v exilu 1972), Příběh inženýra lidských duší (v exilu 1977). Historický román Nevěsta z Texasu (1992), mistifikační román Nevysvětlitelný příběh (1998).
	Ludvík Vaculík	Román Sekyra (1966)(současný život na vesnici), Román Morčata (1970, samizdat) - o absurditě doby a odcizení lidí, Román Český snář (1980) - o životě hlavních představitelů neoficiální kultury 70.let.
	Jiří Šotola	Historický román Kuře na rožní (v samizdatu 1974) 1976
	Ivan Klíma	Loď jménem naděje (1969), Ženich pro Marcelu (1969), Milenci na jeden den (1970) Soudce z milosti (samizdat 1976 pod názvem Stojí, stojí šibenička, exil 1986, v Čechách tisk 1991) Milostné léto (exil 1979), Má veselá jitra (exil 1979, 1990), Už se blíží meče (exil 1983) Láska a smetí (samizdat 1987, exil 1988, v Čechách tiskem 1990)

		Má zlatá řemesla (1990, někdy též Moje zlatá řemesla), Poslední stupeň důvěrnosti (1996) Jak daleko je slunce (1999) , Ani svatí, ani andělé (1999)
	Eva Kanturková	román Po potopě (1969), Nulový bod (1970), Přítelkyně z domu smutku (Kolín nad Rýnem 1984, Praha 1990) – nejznámější kniha, z prostředí vězení s autobiografickými prvky; roku 1992 byl podle románu natočen režisérem Hynkem Bočanem čtyřdílný televizní serial. Památník (1994) – deníkovou formou psaná autobiografie
	Lenka Procházková	Oční kapky, Smolná kniha
	Alexander Kliment	Psychologické prózy: Marie, Nuda v Čechách.

VZORY TESTOVÝCH ÚLOH /ВРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Český prozaik B. Hrabal je autorem románu:

- 1) Petr a Lucie.
- 2) Odysseus.
- 3) Obsluhoval jsem anglického krále.
- 4) Kuře na rožní.
- 5) Žert.

2. Prózy Královny nemají nohy, Krásná čarodějka napsal:

- 1) F. S. Fitzgerald
- 2) V. Neff
- 3) B. Hrabal
- 4) J. Šotola
- 5) J. Topol

3. Edice Petlice, Krameriova Expedice, Edice Expedice, Popelnice, Pražská imaginace jsou názvy:

- 1) básnických sbírek.
- 2) samizdatových edic.
- 3) exilových časopisů.
- 4) sbírek tvořících sebrané spisy J. Seiferta.
- 5) básnických skupin.

4. Mezi nejznámější české exilové autory, kteří odešli z Československa po srpnu 1968, patří:

- 1) A. Branař, V. Páral, J. Skácel.
- 2) V. Havel, I. Klíma, M. Kundera
- 3) A. Lustig, J. Škvorecký, M. Kundera.
- 4) B. Hrabal, L. Fuks, L. Vaculík.
- 5) O. Pavel, V. Neff, L. Fuks.

5. Novelu Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou napsal:

- 1) J. Škvorecký.
- 2) A. Lustig.
- 3) I. Klíma.

- 4) L. Fuks.
- 5) J. Weil.

6. Předlohou ke slavnému filmu Spalovač mrtvol se stala stejnojmenná novela, jejímž autorem je:

- 1) L. Fuks.
- 2) M. Kundera.
- 3) A. Lustig.
- 4) J. Otčenášek.
- 5) J. Fried.

7. Povídkový soubor Směšné lásky, román Žert, Válčík na rozloučenou jsou díla:

- 1) L. Vaculíka.
- 2) I. Klímy.
- 3) J. Škvoreckého.
- 4) L. Fukse.
- 5) M. Kundery.

8. Prózy Obsluhoval jsem anglického krále a Příliš hlučná samota napsal:

- 1) J. Kolář.
- 2) I. Klíma.
- 3) B. Hrabal.
- 4) J. Šotola.
- 5) J. Topol.

9. Jméno kterého autora do uvedené skupiny logicky nepatří:

- 1) J. Kolář.
- 2) J. Seifert.
- 3) M. Kundera.
- 4) J. Kainar.
- 5) V. Holan.

10. Určete autory historických próz:

- 1) V. Neff, J. Škvorecký, B. Hrabal.
- 2) V. Neff, J. Šotola, M. V. Kratochvíl.
- 3) V. Neff, J. Loukotková, V. Káplický.
- 4) L. Fuks, J. Otčenášek, M. Kundera.

5) B. Hrabal, L. Fuks, L. Vaculík.

11. Jaká rytmická stopa se opakuje v ukázce: *Stříhali dohola malého chlapečka kadeře padaly k zemi a zmíraly?*

- 1) Daktyl.
- 2) trochej.
- 3) jamb.
- 4) anapest.
- 5) amfibrach.

12. Kdo je autorem básně *Stříhali dohola malého chlapečka*?

- 1) Josef Hora.
- 2) Vítězslav Nezval.
- 3) Josef Kainar.
- 4) S. K. Neumann.
- 5) F. Holan.

13. Autorem románů o Dannym Smiřickém je:

- 1) Václav Havel.
- 2) Milan Kundera.
- 3) Ludvík Vaculík.
- 4) Josef Škvorecký.
- 5) Vítězslav Nezval.

14. Mezi dramata Václava Havla nepatří:

- 1) Zahradní slavnost.
- 2) Audience.
- 3) Jakub a jeho pán.
- 4) Odcházení.
- 5) Rozárka.

15. Jaký básnický prostředek autor používá?

Nebo je tomu tak, jako by se lidská pomoc, která by mohla pomoci, vymlouvala na pomoc boží? (Vladimír Holan: *Noc s Hamletem*)

- 1) anaforu.
- 2) metaforu.
- 3) personifikaci.

- 4) přirovnání.
- 5) hyperbola.

16. Název divadla, jehož zakladateli jsou Jiří Suchý a Jiří Šlitr, je:

- 1) Ypsilonka.
- 2) Divadlo Na Zábradlí.
- 3) Semafor.
- 4) Osvobozené divadlo.
- 5) Bouda.

17. Do Francie emigroval v 70. letech 20. století:

- 1) Vladimír Páral.
- 2) Ludvík Vaculík.
- 3) Ludvík Kundera.
- 4) Milan Kundera.
- 5) J. Škvorecký.

18. Jediným nositelem Nobelovy ceny za literaturu v Čechách se stal v roce 1984:

- 1) Jaroslav Heyrovský.
- 2) Václav Havel.
- 3) Jaroslav Seifert.
- 4) Vítězslav Nezval.
- 5) M. Kundera

19. Z jakého Hrabalova díla je převzata ukázka?

Na víku krabice sílice svalů bylo napsáno: I vy budete vlastnit tak krásné tělo, mít mohutné svaly a strašlivou sílu! A Francin každé ráno cvičil svaly, které sice měl zrovna tak nádherné jako ten gladiátor na víku těch síliců svalů, avšak Francin viděl sám sebe jako staženého králíčka.

- 1) Postřižiny.
- 2) Obsluhoval jsem anglického krále.
- 3) Ostře sledované vlaky.
- 4) Pábitelé
- 5) Kuře na rožní.

20. Kdo založil nakladatelství 68 Publishers?

- 1) M. Kundera ve Francii.

- 2) J. Škvorecký v Kanadě.
- 3) B. Hrabal v Torontu.
- 4) M. Kundera v Kanadě.
- 5) J. Škvorecký v USA.

21.

Český prozaik J.Šotola je autorem románu:

- 1) Petr a Lucie.
- 2) Odysseus.
- 3) Sklepní práce.
- 4) Kuře na rožní.
- 5) Na zápaní frontě klid.

22. Prózy O. Pavla *Smrt krásných srnců* a *Jak jsem potkal ryby* to jsou:

- 1) historické povídky.
- 2) milostné povídky.
- 3) vzpomínkové povídky.
- 4) politické povídky.
- 5) psychologické povídky.

23.Co je typické pro dílo Vladimíra Párala (dle ukázky)?

Už na rohožce Ádův polibek a ovšemjeho: "Co je k večeři?"i no přece ten sulc, kterýs' tak dlouho a neodbytně požadoval, až z něj povstal obřad; a Joža pobíhala kolem večeřícího Ády, kdybyste ho nechali, jedl by to z pekáče rukama a tak tumáš lžíci, strčit mu pod krk ubrousek, došla cibule a snad ještě trochu přisladit ocet; tři děcka by nemohla dát tolik práce, co tenhle mužský, achtymůjbože – těšila se Joža, jak Ádovi chutná, když spráskal půlku pekáče.

- 1) složitá souvětí; neutrální až hovorová slova; nízká frekvence sloves.
- 2) jednoduché věty (často jednočlenné).
- 3) časté využití archaismů a germanismů.
- 4) časté využití nářečí k zachycení autenticity příběhu.
- 5) časté využití neologismů.

24. Kterého z autorů neovlivnily při tvorbě vlastní zkušenosti s nacismem a holocaustem?

- 1) Arnošta Lustiga.
- 2) Ladislava Fukse.

- 3) Jiřího Weila.
- 4) Julia Fučíka.
- 5) L. Grosmana.

25. Autorem ukázky je:

V lidském popelu není totiž rozdíl. Ministerský předseda má stejný popel jako číšnice, ředitel našeho krematoria bude mít stejný popel jako žebrák... Nezáleží ani na tom, jakou má kdo krev, zda v ní je anebo není kapka německá, to je úplně bezvýznamné," pan Kopfrkingl se usmál," všichni máme tytéž prarodiče, všichni pocházíme z téhož prachu a do téhož se navracíme, všichni máme tentýž původ.

- 1) Karel Čapek.
- 2) Ladislav Fuks.
- 3) Ludvík Aškenazy.
- 4) Václav Řezáč.
- 5) M.Kundera.

26. Kdo je autorem básně, z níž pochází ukázka?

*Odvíjejíc pak z hřebene truchlivou kořist plamene, v chomáček vlasy stočí.
Když pak jej hodí do dvířek, vidím na skráních vějířek a drobné vrásky kol očí.
Pak rám se zkroutil; jeho sklo nejdřív jen lehce naprasklo, plíseň v něm cizopasí.
Posléze prasklo vejpušky a maminka své drdůlky pak v rozbitém česala si.*

- 1) Jakub Deml.
- 2) Jaroslav Seifert .
- 3) Jiří Žáček.
- 4) Vítězslav Nezval.
- 5) M.Kundera.

27. Termín pábitelé je spojen s dílem:

- 1) Ludvíka Vaculíka.
- 2) Bohumila Hrabala.
- 3) Milana Kundery.
- 4) Josefa Škvoreckého.
- 5) M.Kundery.

28. Jan Dítě je hlavní postavou románu:

- 1) Příliš hlučná samota.
- 2) Nesnesitelná lehkost bytí.

- 3) Obsluhoval jsem anglického krále.
- 4) Sekyra.
- 5) Krásná čarodějka.

29. Román *Český snář* Ludvíka Vaculíka je psán jako:

- 1) deník
- 2) paměti
- 3) dopis
- 4) veršovaná skladba

30. Příběh, odehrávající se za války o tragickém vztahu studenta a židovské dívky:

- 1) Romeo, Julie a tma
- 2) Mladý muž a bílá velryba
- 3) Ostře sledované vlaky
- 4) Směšné lásky
- 5) Žert

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ / SEZNAM OTÁZEK

1. Periodizace celého období vývoje literatury po roce 1945.
2. Politické a kulturní souvislosti po roce 1945.
3. Situace v literatuře po únoru 1948.
4. Nakladatelství. Literární časopisy v letech 1945-48.
5. Reflexe války a osvobození v poezii.
6. Křesťanský orientovaná lyrika 1948-58.
7. Mýtus všedního života – tvůrčí impulz Skupiny 42. Nové podoby surrealismu Skupina Ra
8. Poezie jako výraz oficiální ideologie v letech 1948-58
9. Básníci poúnorového exilu
10. Od poezie všedního dne k svobodné básnické tvorbě v letech 1956-68
11. Časopis Květen - dílna a inspirace
12. Podoby mladé poezie 1948-58.
13. Téma války a okupace ve fabulované próze
14. Existenciální próza 1945-58.
15. Snaha o obnovení škály poetik 1945-58
16. Vesnická próza 1945-58
17. Společenský a vývojový román.
18. Oficiální literatura. Budovatelská próza v letech 1948-58.
19. Snahy o tematickou rozrůzněnost prózy 1945-58
20. Literatura „v podzemí“ 1945-58
21. První a druhá vlna exilové literatury. 1945-58
22. Proměny prózy šedesátých let
23. Nová vlna literatury s okupační tematikou v 60. letech.
24. Společenskokritická problematika, psychologická próza v 60. letech
25. Náměty z historie v 60. letech

- 26.Literatura faktu, sci-fi v 60. letech
- 27.Venkov v literatuře, přírodní próza v 60. letech
- 28.Humor a satira v 60. letech
- 29.Odmítnutí protektorátní dramatiky a vize nového dramatu po r. 1945.
- 30.Dramatické reakce na válku. Svět ženy jako protipól války.
- 31.Dramatika historických paralel 45-68.
- 32.Aktuální modelová hra a politická satira 45-68.
- 33.Budovatelské drama.
- 34.Hledání repertoáru: mezi socialistickým realismem a národní klasikou v letech 1948-58.
- 35.Počátky divadel malých forem a jejich dramatiky v 60. letech.
- 36.Drama absurdní a modelové v 60. letech.
- 37.Rozpad prozaické produkce na jednotlivé větve. Literatura oficiální a „trpěná“: Pokus o obnovení budovatelské prózy v 70.letech.
- 38.Proměna prózy s tématem práce v román profesní a společenský v 70.-80. letech.
- 39.4. Rozmělnění a modifikace páralovského modelu životních stereotypů v70.-80. letech.
- 40.Různorodé podoby generačních výpovědí o soudobém stavu světa v70.-80.letech.
- 41.Proměny vesnické prózy v70.-80. letech.
- 42.Únikové prostory: sci-fi, fejetonistika a humoristická próza v 70.-80. letech.
- 43.Prózy historických konfrontací v 70.-80. letech.
- 44.Modelová a alegorická próza samizdatových prozaiků
- 45.Generační bilance v 70.-80.letech
- 46.Próza zobrazující existenci v atmosféře zevšednělé životní absurdity v 70.-80. letech

47. Paměti, deníky a korespondence: autenticitou proti zapomínání a lži v 70.-80. letech
48. Próza undergroundu, okruh Revolver Revue.
49. Oživení tvorby autorů první emigrační vlny v 70. letech.
50. Mnohotvárnost prózy nových exulantů v 70. letech.
51. Mezi dvojím domovem: Josef Škvorecký a Milan Kundera.
52. Proměna situace na přelomu šedesátých a sedmdesátých let.
53. Charakter Holanovy a Seifertovy tvorby v 70. letech.
54. integrace debutantů z šedesátých let.
55. Široké spektrum poezie „na okraji“ v 70. letech
56. Spojité prostory – poezie v exilu a samizdatu.
57. Proměna dramatického textu a divadla za normalizace
58. Zrod dramatiky bez kontaktu s českým jevištěm.
59. Kontinuita a metamorfózy poetik v tvorbě zakázaných dramatiků.
60. Dramatická tvorba autorů žijících v exilu za normalizace.
61. Pokračování tradice divadel malých forem za normalizace.
62. Dramatika konverzační, humoristická a situační za normalizace.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY /РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha 1998, 2. vyd. 2000, 3. vyd. 2002, 4. vyd. 2006.
2. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
3. Janáčková J., Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
4. Lukeš E., Holý J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
5. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 3. Praha, SPN, 2006.
6. Sochrová M. Čítanka IV. k Literatuře v kostce. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007. 199 s. ISBN 978-80-253-0361-0.

Допоміжна література

1. Bílek Pet A.: „Generace“ osamělých běžců. Praha 1991
2. Bock I. Jedna česká literatura? K některým tendencím „oficiální“, samizdatové a exilové prózy 1969–1989. Česká literatura 1992, č. 1, S. 67–84.
3. Cekota P. Noci bezmoci. Studie o křesťanství a současné české poesii. Olomouc 1997.
4. Česká literatura (1945-1970). Interpretace vybraných děl. Praha, 1992.
5. Čulík J. Knihy za ohradou: Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971 –1989. Praha, 1991. 420 s. ISBN: 80-900953-8-0
6. Galík J. Česká literatura po roce 1945 (1945 – 1969). Olomouc, 1991.
7. Galík J. Česká literatura po roce 1945 (1969 – 1988). Olomouc, 1989.

8. Galík J. Machala, Lubomír: Česká literatura po roce 1945. In.: Panorama české literatury. Rubico, Olomouc 1994.
9. Gruntorád J. Samizdatová literatura v Československu sedmdesátých a osmdesátých let // in Alternativní kultura. Příběh české společnosti 1945–1989. Praha 2001, s. 493–507.
10. Hájek Igor. Prokletá i požehnaná. Eseje o české literatuře. Praha, 2007.
11. Halada J. Encyklopedie českých nakladatelství 1949-2006. Praha, 2007.
12. Haman Aleš. Česká literatura po roce 1945 z ptačí perspektivy. Praha, 1990.
13. Haman Aleš. Nástin dějin české literární kritiky. Praha, 2000.
14. Haman Aleš. Východiska a výhledy. Praha, 2002.
15. Hanáková J. Edice českého samizdatu. Praha 1997.
16. Hoznauer Miloslav: Česká literatura po roce 1945. Praha, 1992.
17. Chvatík K. Melancholie a vzdor. Praha, 1992.
18. Janoušek Pavel a kol. Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Academia, Praha, 2012.
19. Jeřábek Dušan a kol. Česká literatura od roku 1945 do poloviny let osmdesátých. Brno, 1988.
20. Just V. Divadlo normalizace. 1969–1989 //in Česká divadelní kultura 1945–1989 v datech a souvislostech. Praha 1995. S.74–106.
21. Just V. Proměny malých scén. Praha, 1984.
22. Just V. Z dílny malých scén. Praha 1989, ed. Vladimír Just.
23. Kosková M. Hledání ztracené generace. 2., doplněné a přepracované vydání. Praha 1996.
24. Kožmín Zdeněk, Trávníček, Jiří: Na tvrdém loži z psího vína. Česká poezie od 40. let do současnosti. Brno, 1998.
25. Kožmín Zdeněk. Studie a kritiky. Praha, 1995
26. Křivánek Vladimír. Kolik příležitosti má báseň. Praha, 2007.
27. Křivánek Vladimír. Vladimír Holan básník, Praha, 2010.

- 28.Literatura v průsečíku pohledů. Praha, 2003.
- 29.Lukeš E., Holý J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
- 30.Macura Vladimír. Šťastný věk (Symboly, emblémy a mýty 1948–89), Praha 1992.
- 31.Machala Lubomír. Literární bludiště. Bilance polistopadové prózy. Praha, 2001.
- 32.Machala, Lubomír: Česká a slovenská literatura v samizdatu. Olomouc, 1991.
- 33.Med Jaroslav. Spisovatelé ve stínu. Studie o české literatuře. Praha 1995 (2. rozš. Praha, 2004.
- 34.Mezi moderností a postmoderností, Praha, 2002.
- 35.Nekolný B. Studiové divadlo a jeho české cesty. Praha, 1992.
- 36.Novotný V. Problémy a příběhy, Praha, 2001.
- 37.Od avantgardy k druhé moderně (Cestami filozofie a literatury). Praha, 2004.
- 38.Od skepse k naději. Studie a úvahy o české literatuře, Svitavy – Řím, 2006.
- 39.Papoušek Vladimír. Existencialisté. Existenciální fenomény v české próze dvacátého století, Praha, 2004.
- 40.Paradoxy a paralely, Praha, 2006.
- 41.Pešat Zdeněk. Tři podoby literární vědy. Praha, 1998.
- 42.Pilař Martin. Underground. Kapitoly o českém underground. Brno, 1999.
- 43.Pohledy na českou literaturu z ptačí perspektivy. Praha, 1991.
- 44.Poláček, Jiří a kol.: Průhledy do české literatury 20. století. CERM, Brno 2000. Soldán, Ladislav a kol. : Přehledné dějiny literatury III. SPN-pedagogické nakladatelství, Praha 1997.
- 45.Possetová J. Česká samizdatová periodika 1968–1989. Brno, 1992.

46. Richterová S. Místo domova //In: Člověk nemá, kde by hlavu složil: diaspora v české poezii. ed. Petr Šrámek. Brno, 2004, s. 105–117.
47. Richterová Sylvie. Místo domova. Brno, 2004.
48. Slovník české prózy 1945-1994. Ostrava, 1994.
49. Stavitelé křídel. Průvodce současnou českou poezií. Praha, 1991.
50. Šedová M. Přehled českých nakladatelství a edic. Brno, 1985.
51. Špirit Michael. Počátky potíží. Praha, 2006.
52. Štolba Jan. Nedopadající džbán. Úvahy o básnících a poezii. Praha, 2006.
53. Trávníček Jiří. Poezie poslední možnosti. Praha, 1996.
54. V souřadnicích volnosti. Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích. Praha, 2008.
55. Vrabec v hrsti aneb Kliše v literature. Praha, 2005.
56. Zandová Gertraude. Totální realismus a trapná poezie: česká neoficiální literatura 1948–1953. Brno, 2002.
57. Život je jinde...? Česká literatura, kultura a společnost v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století (ed. Jan Matonoha). Praha, 2002.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://www.slovník-nakladatelství.cz/> Slovník českých nakladatelství 1849–1949

<http://www.ucl.cas.cz/edicee/prirucky/slovníkove/141-cesti-spisovatele-19-a-pocátku-20-stoleti> Čeští spisovatelé 19. a počátku 20. století

<http://www.ucl.cas.cz/edicee/prirucky/slovníkove/140-slovník-basnickych-knih> Slovník básnických knih

<http://www.ceska-poezie.cz/> Česká elektronická knihovna. Plnotextová databáze české poezie 19. a počátku 20. století